

ILON KIRJE VANKILASTA

Raamattupiirikysymyksiä Filippiläiskirjeeseen

Mailis Janatuinen

2020

Sisällys

1. Filippin seurakunnan dramaattinen alku (Apt. 16:13–34)
2. Rakkaita ystäviä (Fil. 1:1–11)
3. Elämä Kristus – kuolema voitto (Fil. 1:12–30)
4. Kristus-hymni (Fil. 2:1–16)
5. Timoteus ja Epafroditus (Fil. 2:17–30)
6. Iloitkaa! (Fil. 3: 1–11)
7. Uskon maraton (Fil. 3:12–4:3)
8. Älkää mistään murehtiko! (Fil. 4:4–23)

1. FILIPPIN SEURAKUNNAN DRAMAATTINEN ALKU (Apt. 16:13–34)

Aluksi: Toiselle lähetysmatkalleen Paavali lähti **Silaksen** kanssa. Vuosi oli AD 48 tai 49. Lystrasta hän sai mukaansa nuoren **Timoteuksen**, josta tuli hänen uskollinen opetuslapsensa. Pyhä Henki johdatti matkaseurueen Troakseen Aigeian meren rannalle, jossa Paavali sai kuuluisan **näkynsä**: makedonialainen mies kutsui häntä apuun meren yli. Troaksessa myös **Luu-kas** liittyi Paavalin matkaseurueeseen. Mentiin yhdessä Euroopan puolelle **Filippiin**, joka oli roomalainen siirtokunta. Sen asukkaista suurin osa oli roomalaisten sotilaiden ylpeitä jälkeläisiä. Juutalaisia siellä oli vähän; edes synagogaa ei Filippistä löytynyt, vaikka sen perustamiseen olisi riittänyt 10 juutalaista miestä.

Jakeet 13–15. Jumalapelkääväksi kutsuttiin henkilöä, joka uskoi juutalaisten Jumalaan, mutta ei elämäntilanteensa tähden voinut elää juutalaisen kalenterin eikä puhtaussääntöjen mukaan. Lydia oli varmaan kääntynyt jumalapelkääväksi jo asuesaan Vähän Aasian Tyatirassa. Purppuranmyyjät olivat tuohon aikaan rikkaista väkeä.

- Mieltikää, millaista Lydian elämä oli ollut Filippissä muualta tulleena rikkaana leskenä, kauppiana ja jumalapelkäävänä naisena?
- Mikä oli ehkä saanut Lydian kiinnostumaan juutalaisten Jumalasta?
- Miten Lydia saattoi kääntyä kristityksi vain yhden ainoan Paavalin saarnan perusteella?
- Miksi Lydia halusi ehdottomasti, että Paavali seurueineen tulisi asumaan hänen taloonsa?

Jakeet 16–18

- Mieltikää, oliko se hyvä vai paha henki, joka sai orjatyön kulkemaan lähetyssaarnaajien perässä ja huutamaan kuin palotorvi. (Miten tyttö osasi ennustaa oikein?)
- Miksi Paavali ei innostunut, vaikka sai työlleen ilmaista mainosta?
- Mitä se osoittaa, ettei Paavali ajanut henkeä työstä ulos heti ensimmäisenä päivänä, vaan vasta muutaman päivän kuluttua?

Jakeet 19–22. Filippin asukkaat olivat erityisen ylpeitä roomalaisuudestaan, mutta läheskään kaikilla heillä ei ollut varsinaista Rooman kansalaisuutta. Paavalilla se oli ollut syntymästä asti. Rooman kansalaista ei olisi saanut ruoskia eikä vangita ilman oikeudenkäyntiä.

- Paavali oli nähnyt unessa makedonialaisen miehen kutsuvan häntä meren yli. Millaista vastaanottoa hän ehkä oli sillä perusteella odottanut Euroopan puolella?
- Mitä se osoittaa, ettei orjatyön isäntäväen syytöstä tutkittu, lähetyssaarnaajia ei kuulusteltu, eikä mitään oikeudenkäyntiä pidetty?
- Miksei Paavali huutanut jo tässä vaiheessa suureen ääneen, että hän on Rooman kansalainen?

Jakeet 23–24. Ruoskiminen tapahtui sellaisilla nahkaruoskilla, joihin oli kiinnitetty metallin- ja luunpalasia.

- Mieltikää, mitä tuollainen perinpohjainen ruoskiminen tekee ruoskittavalle?
- Miksi piti ryhtyä vielä massiivisiin turvatoimenpiteisiin – mitä tässä oikein pelättiin?
- Miksi Jumala sallii palvelijoilleen näin kovia kokemuksia?

Jae 25. Ruoskimisesta aiheutuva kipu oli kauhea, ja se saattoi kestää viikkoja.

- Mitä kiitoksen aihetta Paavalilla ja Silaksella oli heidän istuessaan tuona yönä sysipimeässä Filippin vankilassa häväistyinä, janoissaan, jalkapuussa, selkä nahattomana ja vaatteet riekaleina?
- Mitä luulette toisten vankien miettineen, kun he kuuntelivat pimeyden keskellä Paavalin ja Silaksen kirkkokonserttia?
- Mitä me voisimme oppia tästä ylistyslaulusta?

Jakeet 26–28. Rooman lain mukaan vartija joutui vastaamaan omalla hengellään karanneista vangeista.

- Miksi Paavali ja Silas eivät karanneet vankilasta; heidän olisivat voineet ajatella, että Jumala itse avasi heille ovet?
- Mitä se osoittaa Paavalista, että hän sai Filippin rikolliset pysymään vankilassa maanjäristyksen jälkeisen sekasorron keskelläkin?

Jakeet 29–31

- Mitä vanginvartijan käytös hänestä osoittaa?
- Tässä raamattupiirissä Jeesus sanoo sinulle jakeen 31 sanat. Mitä ne merkitsevät sinulle nykyisessä elämäntilanteessasi?

Jakeet 32–34. Kaste tapahtui keskellä yötä luultavasti saman joen rannassa, missä Lydiakin oli kastettu.

- Minkä verran luulette vanginvartijan tienneen oikeasta Jumalasta kasteensa hetkellä?
- Mikä sai myös vanginvartijan perhekunnan (eli vaimon, lasten ja palvelijoiden) riemuitsemaan kasteestaan?
- Miksi apostolit kastoiivat yleensä kokonaisia perhekuntia kerralla?

Luetaan hiljaa jakeet 35–40

Kokoavat kysymykset

- Luukas jäi hoitamaan vastasyntyntä seurakuntaa. Mikä oli ehkä Lydian tehtävä Filippin seurakunnassa; ajatelkaa hänen taustansa?

- Miten on mahdollista, että seurakunta voitiin perustaa Filippiin muutamassa päivässä (ks. jae 12)?
- Miettikää tämän luvun perusteella, miksi Paavali rakasti tätä seurakuntaa sydämensä pohjasta asti?

Lopuksi: Filippin nuori seurakunta tiesi yhden asian: että usko Jeesukseen ja kaste hänen nimeensä riittää pelastukseen. Paavali kulki kolmannella lähetysmatkallaan vuosina 56 ja 57 Filippin läpi mennessään tullen (Apt. 20:1,6). Vasta sen jälkeen hän kirjoitti kuuluisan Filippiläiskirjeensä.

2. RAKKAITA YSTÄVIÄ (1:1–11)

Taustaa: Paavali kirjoitti Filippiäiskirjeen **Rooman vankeudesta** vuonna 60 tai 61, jolloin hänen ensimmäisestä käynnistään Filippissä oli kulunut 11–12 vuotta ja viimeisestä 3–4 vuotta. Hän sai asua vuokra-asunnossa ja ottaa vastaan vieraita, mutta häntä pidettiin kuitenkin kahlehdittuna vartijaan. Näin apostoli odotti pääsyä keisari Neron tuomittavaksi. Huomatkaa, että antiikin kirjeisiin kirjoitettiin **ensin lähettäjän nimi, vasta sitten kirjeen saajan**.

Jakeet 1–2. Palvelija-sana on kreikaksi sama kuin ”orja” (doulos). Kaitsija (episkopos) tarkoitti tuohon aikaan seurakunnan johtajaa; seurakunnan palvelija (diakonos) taas viittasi diakoniin.

- ”Pyhä” tarkoittaa Jumalalle erotettua ihmistä. Milloin ja miten kaikki Filippin kristityt olivat tulleet pyhiksi?
- Timoteus oli Paavalin nuori opetuslapsi (tässä vaiheessa tosin jo kolmekymppinen). Hän oli käynyt apostolin mukana Filippissä ensimmäisen ja toisen vierailun aikana. Miksi Paavali halusi mainita hänetkin kirjeen lähettäjänä, vaikkei hän kirjoittanut siihen sanaakaan?
- Miksi Paavali kutsuu itseään ja Timoteusta Kristuksen Jeesuksen **orjiksi** – mitä hän sillä tarkoittaa?
- Voisitko sinä nimittää itseäsi Jeesuksen orjaksi? Miksi voisit, miksi et voisit?
- Mitä se osoittaa, että Filippin seurakunnassa oli jo tuohon aikaan useampia kaitsijoita ja diakoneja?
- Millaista on kristityn elämä, jota leimaa armo ja rauha? (Mistä armo ja rauha tulevat kristitylle?)

Jakeet 3–6. Luetaan jakeet molemmista käänöksistä. Kirjoittaessaan näitä sanoja Paavali näki sielunsa silmillä Lydian, vanginvartijan, näiden perheet ja ne kristityt, jotka hän oli Filippissä myöhemmin tavannut.

- Mistä Paavali löysi aikaa ja motivaatiota kaikkien näiden ihmisten puolesta rukoilemiseen?
- Mitä ajattelette väitteestä: ”Jos tahdot laskea, montako ystävää sinulla on, laske monenko puolesta rukoilet?”
- Mitä hyviä puolia rukouslistan käytössä on? Onko siinä huonojakin puolia?
- Mikä toi Paavalille kiitosmielen, kun hän ajatteli filippiiläisiä ja rukoili heidän puolestaan?
- Miten meidän rukouselämämme voisi muuttua enemmän ilo- ja kiitos-painotteiseksi?
- Paavali sanoo rakastavansa kaikkia Filippin kristittyjä. Miten me voisimme oppia rakastamaan myös niitä seurakuntamme jäseniä, jotka eivät tunnu meistä rakastettavilta?
- Lukekaa jae 5 molemmista käänöksistä. Mitä se tarkoittaa vanhan käänöksen mukaan, entä uuden?
- Voiko mielestänne olla olemassa kristittyjä, jotka eivät koskaan levitä evankeliumia kenellekään? Perustelkaa vastauksenne.
- Sovella jae 6 niihin ihmisiin, joiden puolesta hätäilet ja rukoilet. Mitä se tarkoittaa näin luettuna?
- Mitä jae 6 sanoo meille meidän omasta uskonelämästämme?

Jakeet 7–8

- Miten ”Kristuksen rakkaus” eroaa normaalista rakkaudesta?
- Miksi Filippin kristittyjen olemassaolo lohdutti vangittua Paavalia?
- Mitä Paavali tahtoi viestittää Filippin kristityille sanoessaan, että he olivat osallisia samasta armosta kuin hänkin?
- Paavalia pidetään usein vahvana tahto-ihmisenä. Mitä jae 8 hänestä kuitenkin osoittaa?

Jakeet 9–11. Lukekaa nämä jakeet molemmista käänöksistä.

- Millaista olisi elää seurakunnassa, jossa kristillinen rakkaus lisääntyisi koko ajan?
- Miten **rakkaus** voi kasvaa tiedossa, ymmärryksessä ja harkinnassa?
- Miksi kristityn on osattava erottaa, mikä on tärkeää ja mikä vähemmän tärkeää (10a)?
- Puhdas-sana jakeessa 10b on sama, jota käytetään metallin puhtaudesta. Miten kristitty voi säilyä puhtaana ja moitteettomana? (Miten metallia puhdistetaan, miten kristittyä puhdistetaan?)
- Mitä Jeesuksen paluun odottaminen vaikuttaa kristityn elämään?
- Miksi jonkun kristityn elämä kantaa runsaasti hedelmää, toisen ei?
- Mitä hedelmää sinä itse toivoisit elämäsi tuottavan?
- Miten kristityn hedelmä ja Jumalan kunnia liittyvät yhteen?

Lopuksi: Lutherin mukaan ”näihin kahteen vähäiseen sanaan **armo** ja **rauha** sisältyy koko kristinusko, armoon syntien anteeksiantamus, rauhaan iloinen ja levollinen omatunto.” Armo tuli filippiiläisten osaksi ja niin se tulee meidänkin osaksemme Jeesuksen Kristuksen sovintokuoleman tähden. Siihen armoon Paavali tahtoi ennen kaikkea Filippin kristityt johdattaa.

3. ELÄMÄ KRISTUS – KUOLEMA VOITTO (1:12–30)

Taustaa: Paavali oli haaveillut pitkään Roomaan pääsystä, mutta ei ollut arvannut, että hänet tuotaisiin sinne kahleissa. Tätä ennen hän oli jo istunut Kesarean vankilassa kaksi vuotta. Vasta nyt apostoli tutustui Rooman seurakuntaan, jolle hän oli muutama vuosi aikaisemmin kirjoittanut kirjeen.

Jakeet 12–14. Keisarin henkivartiostoon eli pretoriumiin kuului 9000 miestä. Jotkut heistä ilmeisesti vartioivat Paavalia hänen vuokra-asunnossaan.

- Mieltikää, miksi Paavali ei valita olosuhteistaan, ei harmittele tuhlattua aikaa eikä syytä ketään vankeudestaan, ei ihmisiä eikä Jumalaa? (Mitä olisi tapahtunut, jollei hän olisi ottanut vankeuttaan Herran kädestä?)
- Miten mekin oppisimme suhtautumaan omiin vaikeuksiimme samalla tavalla kuin Paavali suhtautui omiinsa?
- Mieltikää, millä tavalla tieto Paavalin vankeuden syistä oli levinnyt keisarin henkivartioston keskuuteen, niin että lopulta 9000 miestä oli saanut siitä kuulla?
- Miksi Paavalin vankeus ei aiheuttanut hänen vartioissaan epäluuloa, vaan kiinnostusta kristinuskoa kohtaan?
- Miksi Paavalin vankeus vaikutti myös Rooman uskoviin sillä tavalla, että he rohkaistuivat todistamaan Jeesuksesta; olisivathan he päinvastoin saattaneet vaieta pelätessään vankilaan joutumista?
- Miten some- & mediaraivo ja poliisikuulustelut vaikuttavat mielestäsi Suomen uskovien rohkeuteen tai pelkuruuteen?

Jakeet 15–18. Suhteessa Paavaliin Rooman seurakunnassa oli kahdenlaisia julistajia: vilpittömiä ja kateellisia. Jotkut olivat apostolille kateellisia, koska hän sai niin paljon positiivista huomiota kristityiltä ja jopa pakanoilta. Kukaan näistä julistajista ei kuitenkaan ollut harhaoppinen.

- Miten kademieli vaikuttaa meidän aikanamme seurakuntien ja kristillisten järjestöjen ihmissuhteisiin?
- Mistä Paavali tiesi Rooman seurakunnan työntekijöiden motiivit?
- Miten kateelliset julistajat luulivat oman julistuksensa tuottavan Paavalille murhetta vankeudessa? Mikä oli heidän logiikkansa?
- Miten voisimme oppia arvostamaan ja rohkaisemaan itseämme lahjakkaampia ihmisiä, sen sijaan että puhumme heistä pahaa ja painamme heitä alas?
- Mitä tarkoittaa, että jotkut Rooman seurakunnan jäsenet julistivat Kristusta rakkaudesta Paavalia kohtaan?
- Miksi Paavali ei tehnyt suurta numeroa julistajien motiiveista?
- Mitä luulette, siunasiko Jumala noiden kateellisten opettajien Kristus-julistusta? Perustelkaa kantanne.
- Jakeessa 18 esiintyy sana **ilo/iloita** ensimmäistä kertaa Filippiäiskirjeessä. Mitä se kertoo meille Paavalin ilosta?

Jakeet 19–21. Paavali viittaa näissä jakeissa tulevaan oikeudenkäyntiin, jossa Rooman keisari ratkaisisi hänen asiansa joko vapauttamalla hänet tai tuomitsemalla hänet kuolemaan.

- Mistä Paavali tiesi, että kaikki kääntyisi aina hänen parhaakseen, jopa väkivaltainen kuolema?
- Mistä Paavali tiesi, että hän tuottaisi kunniaa Kristukselle, vapautettiinpa hänet tai teloitettiin?
- Mieti omaa tilannettasi. Voitko sinä sanoa olevasi varma, että kaikki onnettomuutesi koituvat lopulta parhaaksesi? Miksi voit? Miksi et voi?
- Useimmat ihmiset takertuvat elämään kaksin käsin eivätkä millään haluaisi kuolla. Miksi kuolema oli Paavalille voitto, ja miksei edes väkivaltainen kuolema pelottanut häntä vähääkään?
- Mitä tarkoittaa sinun omalla kohdallasi tämä lause: ”*Elämä on minulle Kristus, ja kuolema on voitto*”?

Jakeet 22–26

- Millainen tulevaisuus Paavalia odotti, jos hän jäisi eloon? Entä jos hän kuolisi?
- Mitä siihen tarvitaan, että kristityn suhde Jeesuksen tulee niin läheiseksi, kuin mitä se näyttää olleen Paavalin ja Jeesuksen välillä?
- Lukekaa jae 26 molemmista käännöksistä. Alkuteksti puhuu ”kerskaamisesta”, ei iloitsemisesta. Mitä syytä Filippin kristityillä oli kerskata Paavalista?

Jakeet 27–30

- Miten Filippin kristittyjen piti taistella evankeliumin puolesta?
- Miten aikamme kristittyjen pitäisi taistella evankeliumin puolesta?
- Mitä tapahtuu, jos kristityt säikkyvät vastustajiaan?
- Millä tavalla kristittyjen rohkeus on kadotukseen joutumisen merkki heidän vastustajilleen?
- Miksi Jeesuksen tähden kärsiminen on armoa ja suorastaan etuoikeus?
- Mitä seurakunnalle merkitsee se, että heidän paimenensa on valmis taistelemaan ja kärsimään Jeesuksen ja hänen sanansa tähden?

Lopuksi: Paavali oli entinen seurakunnan vainooja ja Jeesuksen vihamies. Nyt hän rakasti Jeesusta sydämensä pohjasta, koska tiesi saaneensa häneltä anteeksi kaikki suuret syntinsä. *Jolle paljon anteeksi annetaan, se rakastaa paljon.*

4. KRISTUS-HYMNI (2:1–16)

Taustaa: Paavali kirjoittaa Filippiin kristityille kirjettä Rooman vankilasta. Hän on kuullut huhuja heidän seurakunnassaan puhjenneista erimielisyyksistä. (Palaamme noihin kiistoihin 3. luvussa.) Nyt Paavali tahtoo kertoa Filippiin kristityille esi-merkin sellaisesta nöyryydestä, joka lopettaa turhat riidat.

Alustava kysymys

- Jos olet joskus elämässäsi saanut olla mukana todella sopuisassa kristittyjen yhteisössä, kerro siitä muille.

Jakeet 1–2

- Miksi kristittyjen yhteyteen tulee enemmän tai myöhemmin säröjä?
- Mitä siihen tarvitaan, että jostain seurakunnasta voisi tulla sellainen yhteisö, millaiseksi Paavali tässä toivoo Filippiin seurakunnan tulevan?
- Miksi Paavalin ilo ei voi olla täydellistä, ennen kuin Filippiin kristityt rakastavat toisiaan ja ovat yksimielisiä?

Jakeet 3–4

- Mitä tapahtuu seurakunnalle, jossa kilpaillaan paremmuudesta?
- Kuvittele seurakuntaa tai kristillistä järjestöä, jossa jokainen pitää toisia parempana kuin itseään.
- Miten me voisimme oppia ajamaan omassa yhteisössämme toisten etua enemmän kuin omaamme? Miettikää konkreettisia tapoja.
- Mikä voi tehdä ihmisestä – myös lahjakkaasta ihmisestä – oikeasti nöyrän?

Jakeet 5–8. Paavali haluaa antaa Filippiin kristityille esimerkin todellisesta nöyryydestä ja tekee sen Kristus-hymnin sanoin. Tässä on siis kysymys virrestä, jota alkukirkon jumalanpalveluksissa laulettiin. Ensin siinä kuvataan Jeesuksen alennus.

- Millainen oli Jeesuksen asema ollut iankaikkisuudessa, ennen kuin hän syntyi lapsena ihmisten maailmaan? (Mitä kaikkea ”Jumalan muoto” tarkoittaa?)
- Mikä sai Jeesuksen luopumaan ”Jumalan muodosta” ja ottamaan, ei vain ihmisen, vaan jopa ”orjan muodon”? (Mitä olisi tapahtunut, jos Kristus olisi tullut tähän maailmaan ”Jumalan muotoisena”?)
- Teologiassa kiistellään siitä, tarkoittaako Kristuksen ”itsensä tyhjentäminen” sitä, a) että hän luopui oikeasti kaikkivaltiudestaan ja kaikkietävyyydestään, vai tarkoittaako se, b) että hän vain salasi ne. Jos asia väännetään rautalangasta: oliko muutaman solun kokoinen sikiö Marian kohdussa kaikkietävä ja kaikinäkevä Jumala? Mitä mieltä sinä olet ja millä perusteella?
- Miten se näkyi Jeesuksen elämässä, että hän oli aina kuuliainen Isälleen?
- Millä kaikilla tavoilla Jeesusta nöyryytettiin hänen kulkiessaan ristin tietä (8)? (Vastaus tekstin ulkopuolelta.)
- Kukaan ei pakottanut Jeesusta suostumaan kaikkiin noihin nöyryytyksiin. Miksi hän niihin suostui?
- Mieti, mihin nöyryytyksiin sinun pitäisi suostua Jeesuksen ja lähimmäisen tähden.

Jakeet 9–11. Hymni jatkuu Kristuksen korotuksen kuvauksella.

- Miten ja milloin Jeesus korotettiin? (Vastaus tämän tekstin ulkopuolelta.)
- Mitä tarkoittaa, että Jeesuksen nimi on kaikkia muita nimiä korkeampi?
- Miksi meidän maassamme ei enää pelätä Jeesuksen nimen häpäisemisen seurauksia? (Miten meidän pitäisi suhtautua siihen Jeesuksen pilkkaamiseen, jota somessa ja mediassa harjoitetaan?)
- Millaisia ajatuksia mieleesi tulee, kun kuvittelet Jeesuksen nimen häpäisijöiden olevan viimeisellä tuomiolla polvillaan hänen edessään ja tunnustavan hänet Herraksi?
- ”Jeesus on Herra” oli alkukirkon ensimmäinen uskontunnustus. Sanalla ”Herra” tarkoitettiin siis VT:n Jahvea. Mitä kaikkia merkityksiä tähän uskontunnustukseen sisältyy?

Jakeet 12–13

- Yleensä Paavali opettaa, ettei pelastukseen tarvita mitään töitä, vaan vain uskoa. Miksi hän nyt sanoo, että kristityn on tehtävä työtä pelastukseen ja vieläpä peläten ja vavisten?
- Mikä on meidän itsemme ja mikä Jumalan osuus niissä hyvissä töissä, joita mahdollisesti olemme tehneet?
- Mikä lohdutus näihin jakeisiin sisältyy, kun ajattelemme uskosta vieraantuneita rakkaitamme?

Jakeet 14–16

- Mikä saa sinut nurisemaan ja empimään, kun sinun pitäisi tehdä jotain hyvää toisille tai seurakunnalle?
- Missä mielessä me kristityt olemme kuin tähtiä pimeässä yössä?
- Miten me voisimme pitää tarjolla elämän sanaa ympäristössämme?

Lopuksi: Kuningasten Kuningas ja Herrain Herra suostui syljettäväksi, ruoskittavaksi, pilkattavaksi ja ristiinnaulittavaksi – sinun tähtesi ja sinun sijastasi. Etkö sinä sitten suostuisi kestäämään muutamia loukkauksia ja vääryyksiä itseäsi kohtaan Jeesuksen nimen ja kristillisen lähimmäisenrakkauden tähden?

5. TIMOTEUS JA EPAFRODITUS (2:17–30)

Taustaa: Timoteus oli kotoisin Vähän Aasian Lystrasta. Hänen isänsä oli pakana, mutta hänen juutalainen äitinsä ja isoäitinsä olivat opettaneet hänelle Raamattua. Paavali pysähtyi toisella lähetysmatkallaan Lystraan (v. 50). Nuori Timoteus oli arka ja sairaalloinen, mutta apostoli näki hänen potentiaalinsa ja otti hänet matkatoverikseen. Samalla lähetysmatkalla perustettiin Filippiin seurakunta. Noista ajoista oli nyt kulunut kymmenisen vuotta. Tällä välin Timoteuksesta oli tullut Paavalin hengellinen poika. Lukekaa jae 22.

Alustava kysymys

- Jos sinulla on (ollut) hengellinen isä tai äiti, kerro hänestä?

Jakeet 17–18. Näissä jakeissa Paavali ottaa huomioon sen mahdollisuuden, että hänet tuomitaan pian kuolemaan. Sitä mahdollisuutta hän nimittää ”uskonsa uhripalvelukseksi”.

- Mikä tekee Paavalin suorastaan riemukkaaksi tuollaisen tulevaisuudenkuvan edessä?
- Miksi Paavali tahtoi myös Filippiin kristittyjen iloitsevan, vaikka hänet kohta tapettaisiin?
- Mistä asioista sinun pitäisi iloita ja riemuita tänä päivänä?

Jae 19. Rooman ja Filippiin välimatka oli linnuntietä noin 1300 km. Ensin piti mennä jalkaisin johonkin Italian satamaan, sitten Adrian meren yli laivalla ja vielä 500 km Via Egnatiaa (roomalaisten rakentamaa tietä) Filippiin.

- Mitä nuoren Timoteuksen seura oli ehkä merkinnyt kotiaarestissa istuvalle Paavalille?
- Mitä se osoittaa Paavalista, että hän oli valmis luopumaan rakkaan hengellisen poikansa seurasta ja lähettämään hänet pitkälle matkalle Filippiin?
- Miten kauan suunnilleen Filippissä käynti kestäisi?
- Mitä hyötyä Timoteukselle olisi siitä, jos hän saisi käydä Filippissä ilman Paavalia?
- Mitä tapahtuu, jos nuorille ihmisille ei anneta vastuuta meidän kristillisissä yhteisöissämme?

Jakeet 20–21

- Ketä Paavali tarkoittaa ”kaikilla”; miettikää eri mahdollisuuksia?
- Miksi Filippiin matka ei houkutellut ketään muuta kuin Timoteusta?
- Millaisissa asioissa se tulee ilmi, jos seurakunnan työntekijä huolehtii omasta edustaan enemmän kuin evankeliumin edusta?

Jakeet 22–24

- Mikä oli tehnyt nuoresta Timoteuksesta noin luotettavan Jumalan valtakunnan työntekijän?
- Mikä saa nuoren ihmisen luopumaan taloudellisesti turvasta tulevaisuudesta, lykkäämään ehkä naimisiin menoakin ja uurastamaan evankeliumin hyväksi?
- Paavali lupasi lähettää Timoteuksen Filippiin vasta oikeudenkäyntinsä jälkeen. Miksi ei heti?
- Mitä Paavali uskoi oikeudenkäynnissään tapahtuvan? Verratkaa toisiinsa jakeita 17 ja 24?

Jakeet 25–27. Epafroditus oli Filippiin seurakunnan vastuunkantaja, joka oli tuonut Paavalille seurakuntansa keräämän rahalahjan, mutta sairastunut itse vakavasti Roomassa. Saattoihan hän olla vaikka tuo kuuluu vanginvartija, jonka Paavali oli kastanut Filippissä.

- Mitä kaikkea saamme tietää Epafrodituksesta jakeen 25 perusteella? (Mitä tarkoittaa, että hän oli Paavalin ”taistelutoveri”?)
- Mitä se osoittaa Epafrodituksesta, että Filippiin seurakunta oli valinnut juuri hänet lähetikseen ja rahalahjansa kuljettajaksi?
- Verbi ”olla huolissaan” jakeessa 26 on sama verbi, jota käytetään Jeesuksen ahdistuksista Getsemanessa. Mikä oli ajanut Epafrodituksen noin suuren ahdistuksen valtaan?
- Filippiläiskirjeessä Paavali puhuu paljon iloitsemisesta. Kuinka noin iloisella kristityllä voi samalla olla noin paljon suruja, katsokaa jae 27? Mitä hänen surunsa ehkä olivat?

Jakeet 28–30. Epafroditus ei ilmeisesti ollut pystynyt suorittamaan sairastumisensa vuoksi Roomassa kaikkea sitä, mitä hänet oli lähetetty tekemään.

- Miksi Paavali halusi lähettää Epafrodituksen kotiin mitä pikimmin?
- Miten seurakunnan pitää suhtautua lähettiin, joka joutuu tulemaan niin sanotusti maitojunalla kotiin?

Lopuksi: Epafroditus vei Filippiläiskirjeen seurakunnalleen. Sen jälkeen hänen nimeään ei mainita enää Raamatussa. Ilmeisesti Filippiin seurakunta sai nähdä Paavalin hänen ensimmäisen Rooman vankeutensa jälkeen. 60-luvun puolivälissä apostoli joutui Rooman vankeuteen toisen ja viimeisen kerran. Samassa yhteydessä Timoteuskin pidätettiin, mutta pääsi jonkun ajan kuluttua vapaaksi (Hepr. 13:23). Perimätiedon mukaan hänestä tuli Efesoksen piispa.

6. ILOITKAA! (3:1–11)

Taustaa: Filippiäläiskirjeen 3. luvun kautta saamme tietää jotain Paavalin perhetaustasta ja hänen entisestä elämästään juutalaisena. Paavalihan oli diasporajuutalainen, syntynyt Rooman Kilikia-nimisen maakunnan Tarsoksessa. Hän oli kuulunut samaan fariseusten puolueeseen, johon myös evankeliumeissa esiintyvät fariseukset kuuluivat. Nuoren Sauloksen (Paavalin) suurin halu oli ollut tulla vanhurskaaksi Jumalan edessä. Nuorukainen oli opiskellut Jerusalemissa, vainonnut raivoisasti kristittyjä ja kohdannut Jeesuksen Damaskoksen tiellä.

Alustavat kysymykset (koskien iloa)

- Saako Paavalista yleisesti ottaen sen kuvan, että hän oli iloinen ihminen?
- Pidätkö sinä itseäsi iloisena ihmisenä? Miksi pidät, miksi et pidä?
- Oliko Jeesus mielestänne iloinen ihminen?

Jae 1

- Miten eroavat toisistaan pelkkä ”iloitseminen” ja ”Herrassa iloitseminen”?
- Miksi tavallinen ilo ei koskaan kestä kovin pitkää aikaa?
- Miksi Paavali tahtoi jankuttaa filippiäläisille samaa asiaa?

Jakeet 2–3. Paavali viittaa tässä judaisteihin, jotka olivat juutalaiskristittyjä (siis kastettuja ihmisiä!). He kulkivat ympäriinsä nuorissa kirkkoissa ja vaativat pakanakristityiltä ympärileikkausta ja Mooseksen lain noudattamista.

- Miksi ympärileikkaus oli judaistien mielestä niin tärkeä asia, että pakanakristittyjenkin olisi pitänyt siihen alistua?
- Olivatko judaistit Paavalin mielestä menossa taivaaseen? Perustelkaa kantanne.
- Miksi ympärileikkauksen vaatiminen pelastuksen ehtona tuhoaa koko kristillisen uskon?
- Mitä ajattelette siitä kovasta kielestä, jota Paavali käyttää judaisteista?
- Verratkaa toisiinsa judaisteja ja oikeita kristittyjä: mihin edelliset luottivat, että jälkimmäiset?
- Millaisessa muodossa lakihenkisyyttä esiintyy meidän aikamme kristikunnassa?
- Jos sinulla on kokemusta lakihenkisestä opetuksesta ja sen vaikutuksista, niin kerro niistä.

Jakeet 4–6. Näissä jakeissa Paavali kertoo, millaisia asioita hän oli ennen Jeesuksen kohtaamista pitänyt itselleen voittona eli meriittinä. Lukekaa jakeet molemmista käännöksistä. (Uusi käännös ei käytä alkukielen ”liha”-sanaa, vaan kääntää sen kiertoilmaisulla.)

- Paavali tiesi, että judaistit kritisoivat häntä selän takana. Miten hän heidän kritiikkinsä vastasi?
- ”Heprealainen” tarkoittaa tässä yhteydessä sitä, että Paavali osasi lukea sujuvasti hepreaa ja hänen kotikielensä oli aramea, ei kreikka. Mitä siihen vaadittiin, että perheen lapset säilyttivät aramean kielen ja heprean taidon Tarsoksen kreikankielisessä ympäristössä?
- Mitä luulette judaistien ajatelleen Paavalin perhetaustasta?
- Miksi Paavali oli ennen kääntymystään pitänyt kristillisen kirkon vainoamista itselleen meriittinä?
- Mitä Paavali tarkoittaa sanoessaan, että hänen lakiin perustuva vanhurskautensa oli moitteetonta?

Jakeet 7–8. Kääntymyksensä jälkeen Paavali piti entisiä meriittejään pelkkänä p-na (= roska-sanana oikea käännös).

- Mikä siis sai Paavalin pitämään voittojaan tappioina ja tappioitaan voittoina?
- Millaiset kokemukset saattavat meidän aikanamme saada jonkun ihmisen muuttamaan arvomaailmaansa yhtä radikaalisti, kuin mitä Paavalin kohdalla tapahtui?
- Mitä Kristuksen tunteminen Paavalille merkitsi?
- Jos sinä olet menettänyt jotain arvokasta siksi, että olet kristitty, miten suhtaudut menetyksiisi?

Jakeet 9–11. Luetaan jakeet molemmista käännöksistä. Sana ”vanhurskas” on oikeustermi ja tarkoittaa ”syytöntä”. Raamatun kielessä se viittaa ihmiseen, joka on Jumalan silmissä niin puhdas ja synnitön, että voi päästä taivaaseen.

- Miten Paavalin käsitys vanhurskaudesta oli muuttunut hänen tultuaan tuntemaan Jeesuksen? (Miten uskonvanhurskaus eroaa tekojen vanhurskaudesta?)
- Mikä ero on näiden kahden kristityn elämässä: a) sen joka turvaa prosentin verran omiin tekoihinsa ja 99
- Miten jakeet 9 ja 10 kuuluvat yhteen? Mikä logiikka niitä yhdistää?
- Miten kristitty voi tulla Jeesuksen kaltaiseksi tuntea Kristuksen ylösnousemuksen voiman?
- Mitä jae 11 mielestänne tarkoittaa?

Lopuksi: Ilo Herrassa tulee siitä, että kristitty tietää olevansa Kristuksen tähden täysin vanhurskas Jumalan edessä jo nyt ja viimeisellä tuomiolla. Sitä iloa ei kukaan voi häneltä ottaa pois. Ja kuoleman jälkeen häntä odottaa vielä iankaikkinen ilo...

7. USKON MARATON (3:12–4:3)

Taustaa: Olympiakisat jatkuivat Kreikassa ja Rooman valtakunnassa yli tuhat vuotta. Yksi niiden tärkeimpiä kilpailulajeja oli 42 kilometrin pituinen maratonjuoksu. Tässä tekstissä Paavali rinnastaa kristityn elämän tuollaiseen pitkään ja uuvuttavaan juoksuun.

Alustavat kysymykset

- Jos olet joskus juossut maratonia tai seurannut sitä vierestä, kerro siitä. (Mitkä ovat maratoonarin ilot ja surut?)
- Mitä yhteistä maratonin juoksemisella on kristityn elämän kanssa?
- Jos sinulle on joskus tullut mieleen ajatus, että keskeytät uskon maratonisi, niin millaisessa tilanteessa se tapahtui?

Jakeet 12–14. Lukekaa jae 14 molemmista käänöksistä.

- Mikä on Paavalin maali, johon hän pyrki?
- Mille palkintosijoille Paavali tähtäsi?
- Mistä Paavali sai voimaa juoksuunsa? Ks. jae 10.
- Mikä motivoi kristittyä maratoonaria jatkamaan uuvuttavaa juoksuaan maaliin asti?
- Miksi maratoonarin ei kannata juostessaan pyöritellä mielessään siihenastista taivaltaan, mikä siinä on mennyt hyvin ja mikä huonosti?
- Millaiset asiat meidän on tärkeä jättää mielestämme, kun juoksemme omaa uskon maratoniamme?
- Maratoonarin voittopalkinto oli laakeriseppelä. Vertaa sitä kristityn voittopalkintoon.

Jakeet 15–16. Lukekaa molemmista käänöksistä. Tässä Paavali ei puhu harhaoppisista, vaan eri mieltä olevista kristityistä, jotka kuitenkin vaeltavat samaa tietä.

- Mikä on Paavalin ajatus näissä kahdessa jakeessa vanhan käänöksen mukaan? Entä uuden?
- Miten maratoonarin pitää suhtautua muihin juoksijoihin?
- Miten meidän kristittyjen pitää suhtautua mielipide-eroihin toisten kristittyjen kanssa?

Jakeet 17–19. Nyt Paavali kääntää huomionsa niihin maratoonareihin, jotka eivät juokse samaa tietä kuin hän. On kysymys päinvastaisesta harhaopista kuin mikä judaisteilla oli, nimittäin antinomismista eli lain kieltämisestä. Antinomisti katsoo, etteivät kymmenen käskyä ole enää voimassa.

- Missä asioissa Paavali asettaa itsensä filippiiläisten ja muidenkin kristittyjen esikuvaksi? Pitäisikö meidänkin tehdä se?
- Mitä Paavalin itku tässä yhteydessä osoittaa hänestä ja kyseessä olevasta asiasta?
- Miten ne kristityt elävät, joiden jumalana on heidän vatsansa?
- Keitä ovat meidän aikamme ne kristityt, jotka pitävät häpeällisiä asioita kunnianaan?
- Mitä osoittaa se, että nämä ihmiset päätyvät kadotukseen?
- Miksi Jumalan lain kieltäjä on aina Kristuksen ristin vihollinen?
- Kumpi harhaoppi on mielestänne vaarallisempi meidän aikanamme: lakihenkisyyden (legalismi) vai lain kieltäminen (antinomismi)? Perustelkaa vastauksenne.

Jakeet 20–21

- Mitä seurauksia siitä koituu elämäämme, että tiedämme olevamme taivaan kansalaisia?
- Millainen on kirkastunut ruumis verrattuna alennustilassa olevaan ruumiiseen?

Jae 4:1. Kunniaseppele (vanhan käänöksen ”kruunu”), kreikaksi ”stefanos”, tarkoittaa juuri sitä laakeriseppelettä, jonka maratonin voittaja sai päähänsä.

- Mitä ajattelette siitä tavasta, jolla Paavali puhuttelee Filippin kristittyjä?
- Missä mielessä Filippin kristityt olivat Paavalin laakeriseppele tai voittoseppele?

Jakeet 4:2–3. Euodia ja Syntyke olivat joko seurakunnan vapaaehtoisia naistyöntekijöitä tai palkattuja diakoneja. ”Uskollinen työtoveri” on vanhassa käänöksessä ymmärretty erisnimeksi ”Synsygus”.

- Miettikää, millä konkreettisilla tavoilla Filippin seurakunnan naistyöntekijät Euodia ja Syntyke olivat taistelleet evankeliumin puolesta yhdessä Paavalin kanssa?
- Paavali otti siis naisia taistelemaan kanssaan evankeliumin puolesta. Miksi hän siis ei nimittänyt heitä koskaan paime-
nen virkaan?
- Millaisista asioista näille kahdelle naiselle oli ehkä tullut riitaa keskenään?
- Mitä naisten riita vaikutti Filippin seurakuntaelämään?
- Miksi Paavali päätti mainita naistyöntekijöiden riidan julkisessa kirjeessään?
- Millä tavalla Paavalin uskollinen työtoveri (Synsygus) saattoi ehkä auttaa näitä kahta naista?
- Miksi Paavali tahtoi mainita tässä yhteydessä, että Euodian ja Syntyken nimet ovat yhä elämän kirjassa?
- Mitä me voisimme oppia Paavalilta seurakunnan riitojen käsittelemisestä?

Lopuksi: Jeesus sanoi: ”Älkää siitä iloitko, että henget ovat teille alamaiset, vaan iloitkaa siitä, että teidän nimenne ovat kirjoitettuna taivaissa.” (Luuk. 10:20.)

8. ÄLKÄÄ MISTÄÄN MUREHTIKO! (4:4–23)

Taustaa: Runsas vuosikymmen aikaisemmin oli Filippin kaupunkiin syntynyt herätys Paavalin vaikutuksesta. Pian sen jälkeen koko Makedonian maakunnassa (johon Filippikin kuului) oli alkanut kova kristittyjen vaino. Uskoviensa omaisuus oli ryöstetty, ja he olivat jääneet ”äärimmäiseen köyhyyteen” (2. Kor. 8:2). Siinä yhteydessä oli rikas purppuranmyyjä Lydiakin ehkä menettänyt talonsa ja tavaransa. Silti Paavali kehuu Makedonian kristittyjen anteliaisuutta sekä näissä jakeissa että Korinttilaiskirjeessä (2. Kor. 8:1–5.) Huomatkaa, ettei apostoli koskaan pyytänyt taloudellista tukea nuorilta seurakunnilta, vaan ompeli yökaudet teltoja voidakseen kustantaa itsensä ja seuralaistensa matkat.

Jakeet 4–5

- Mikä on Paavalin käyttämän ilo-sanana ja ilon **tunteen** välinen ero?
- Miksi juuri lempeyden pitäisi olla kristittyjen tavaramerkki?
- Mikä ero on lempeydellä ja lepsuudella?
- Miksi Paavali lisää juuri tämän kehotuksen perään lauseen: ”*Herra on lähellä*”?

Jakeet 6–7

- Kuinka voisimme olla murehtimatta silloin, kun elämämme on täynnä todellisia murheita?
- Montako prosenttia niistä peloista on toteutunut, joita olet edeltä käsin murehtinut? (Montako prosenttia oli siis turhia murheita?)
- Mistä tulee rauha murheiden keskelle?
- Mitä tarkoittaa, että Jumalan rauha on **kaikkea ymmärrystä ylempi**?
- Miten Jumalan rauha voi varjella sydämemme Kristuksessa Jeesuksessa?

Jakeet 8–9

- Minkä verran se, mitä somessa ja mediassa näemme ja kuulemme, vaikuttaa meidän ajatuksiimme?
- Miten voisimme hallita ajatuksiamme ja kääntää niitä jakeen 8 kuvaamaan suuntaan?
- Miten Paavali uskaltaa ottaa itsensä kristillisen opin ja elämän esikuvaksi?
- Miettikää, pitäisikö myös meidän aikamme julistajien uskaltaa sanoa jakeen 9 sanat?

Jakeet 10–13. Nyt Paavali siirtyy kiittämään filippiläisiä heidän lähettämästään avustuksesta.

- Jos olet joskus elänyt joko puutteessa tai ylenpalttisen hyvinvoinnin keskellä, kerro niistä.
- Millaista on sen kristityn elämä, joka osaa elää tyytyväisenä yhtä hyvin yltäkylläisyyden kuin puutteenkin keskellä?
- Mikä sai aikaan sen, että filippiläiset lähettivät rahalahjan Paavalille, vaikka olivat äärimmäisen köyhiä?
- Miettikää näiden jakeiden valossa, miksi Suomesta tehtävä lähetystyö vähenee vähenemistään?
- Voisitko sinä allekirjoittaa jakeen 13? Voit vastata hiljaa sydämessäsi.

Jakeet 14–17. Paavali oli matkustanut ensimmäisen vierailunsa jälkeen Filippistä Tessalonikaan, jossa hän oli viipynyt vain noin kuukauden. Filippin kristityt olivat ehtineet lähettää hänelle sinä aikana parikin kertaa paketin.

- Mistä johtuu, että juuri Filippin kristityt tajusivat Paavalille annettavan taloudellisen tuen merkityksen?
- Mitä Paavalin työhön Tessalonikassa vaikutti se, ettei hänen tarvinnut ommella teltoja öisin?
- Mitä hyvää uhraaminen tekee uhraajalle?

Jakeet 18–20. Paavali rinnastaa filippiläisten rahalahjan Vanhan testamentin ruokauhuriin. Ruokauhrin kanssa uhrattiin aina myös suitsuketta; siksi se tuoksui hyvältä.

- Mitä yhteistä oli VT:n ruokauhrilla ja filippiläisten lahjalla Rooman vankilaan?
- Mitä Paavali tarkoitti puhuessaan filippiäisten uhrin ”tuoksusta”; mikä tuoksui ja kenen nenään?
- Jumala on kutsunut sinut tähän raamattupiiriin voidakseen antaa sinulle jakeen 19 lupauksen. Mitä tämä lupaus sinulle merkitsee nykyisessä elämäntilanteessasi?

Jakeet 21–23

- Miettikää, miten evankeliumi oli päässyt leviämään keisari Neron palatsiin asti?
- Paavali aloitti kirjeensä puhumalla Jumalan armosta ja nyt hän lopettaa sen samaan armoon. Mitä se osoittaa hänen uskostaan ja teologiastaan?
- Mitä Jumalan armo Kristuksessa merkitsee sinulle henkilökohtaisesti?

Lopuksi: Armo kertoo sen, että Jeesus Kristus eli, kuoli ja ylösnousi meidän sijaisena ja meidän puolestamme. Me emme tehneet mitään pelastuksemme eteen, hän teki kaiken. Armo on itse asiassa Paavalin kirjeiden ja koko Raamatun pääasia. Samalla tavalla sen pitää olla myös meidän uskomme sisältö ja perustus.